

Bölüm 13

GÖÇ VE İŞSİZLİK İLİŞKİSİNİN PANEL VERİ ANALİZİ YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Eda FENDOĞLU¹

Gökhan KONAT²

GİRİŞ

Göç bireylerin farklı sebeplerden dolayı bulundukları yerlerden isteyerek veya istemeyerek ayrılmasıdır. Göç insanlık tarihi kadar eski olduğu bilinen bir olgudur. Geçmişte göç, savaş, yoksulluk, soykırım gibi nedenlerden dolayı meydana çıkmıştır. Çağımızda ise göç, bireylerin para kazanması, iş bulması, daha kaliteli bir eğitim, güvenlik ihtiyacı, ileri teknolojiden faydalanma isteği, küreselleşme, siyasi ve kültürel sebeplerden dolayı bulundukları bölgeden geçici veya kalıcı olarak başka bir bölgeye yerleşme durumudur. Göç, bir çok ülkede önemi giderek artan bir olgudur. Çünkü göç bir toplumun sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasi dinamiklerini etkileyen en önemli değişkenlerden birisidir. Bu nedenle göç, hükümetlerin siyasi politikalarından birisidir ve bu politikaları egemenlik güçlerine göre düzenlemektedirler.

Asya, Afrika ve Avrupanın kesişim noktası olan Türkiye tarihi boyunca göç almıştır ve Osmanlı devletinin gerileme ve dağılma süreçlerinde de merkeze doğru iç göç yaşanmıştır. Türkiye’de 1950’li yıllarda başlayan sanayileşme ve kentleşme ile kırsaldan kente yoğun bir şekilde iç göç yaşanırken, 1980’lerde artan terör olayları ile doğudan batıya doğru iç göç hareketliliği yaşanmıştır. Bu duruma hazırlıksız yakalanan Türkiye’de işsizlik, yoksulluk, çarpık kentleşme, trafik problemleri, çevre kirliliği, gecekondulaşma vs. gibi sorunlarla karşılaşmıştır. İç göçler mevsimlik, sürekli, emek, zorunlu ve gönüllü olmak üzere beş ayrı durumda görülebilmektedir. Türk modernleşmesinde aktif bir rolü olan göçün, Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında yapılan uluslararası antlaşmalar ile ulus-devlet oluşum sürecinde homojen toplum yaratma çabaları kitlesel göç

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Uluslararası İşletme Yönetimi Bölümü, eda.fendoglu@ozal.edu.tr

² Arş. Gör. Dr., Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Ekonometri Bölümü, gokhan.konat@inonu.edu.tr

ğu bulgusuna ulaşılmıştır. Yapılan nedensellik analizi sonuçlarına göre ise tek yönlü bir nedensellik bulgusuna ulaşılmıştır. Yani göçün işsizliğe neden olduğu bulunmuştur.

Bu çalışmanın sonucuna göre bölgeler arası farklılıklar, dengesizlikler ortandan kaldırılmalı, devletler göç politikalarını belirlerken bölgeler arası dengesizlikleri en aza indirecek şekilde belirlemeli, özellikle bölgelerin işgücü piyasasını, sosyo kültürel yapısını ve eğitim düzeyini göz önünde bulundurmalıdırlar. Devletin özellikle istihdam sağlayacak alanlara (örneğin günümüzde tarım ve bilişim) teşvik politikalarını arttırması ile bu bölgeler arası dengesizliklerin giderilmesi için fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Altunç, Ö. F., Uçan, O., & Akyıldız, A. (2017). Dış göçlerin türkiye ekonomisinde işsizlik enflasyon ve ekonomik büyüme üzerine etkileri: Ekonometrik bir analiz (1985-2015). *Researcher: Social Science Studies*, 5(8), 197-212.
- Amini, R. (2019). Türkiye'de göçün işgücü piyasasına etkisi: Ampirik bir analiz (Doctoral Dissertation, Kastamonu Üniversitesi).
- Bahar, O., & Bingöl, F. K. (2010). Türkiye'de iç göç hareketlerinin istihdam ve işgücü piyasalarına etkileri. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 15(2), 43-61.
- Bonin, H. (2005). Wage and employment effects of immigration to Germany: Evidence from a skill group approach. *Institute For The Study Of Labor Discussion Paper*, (1875). <http://hdl.handle.net/10419/33152>
- Çayan, O. (2018). Uluslararası işgücü göçü ve işsizlik üzerine etkisi: 2009-2015 yılları arası türkiye incelemesi, (Doctoral Dissertation, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Çelikay, F. (2017). İşsizlik, kamu harcamaları ve iç göçler arasındaki nedensellik ilişkileri: Türkiye üzerine bir inceleme. *Maliye Araştırmaları Dergisi*, 3(2).
- Çelik, R., & Arslan, I. (2018). Göç ve işsizlik arasındaki ilişki: Ampirik bir uygulama. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, (74), 65-75. DOI: 10.26650/jspc.2018.74.0004
- Dumitrescu, E. I., & Hurlin, C. (2012). Testing for granger non-causality in heterogeneous panels. *Economic Modelling*, 29(4), 1450-1460. <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2012.02.014>
- Fendoğlu E, & Canpolat E. (2019). Göç ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkinin ekonometrik analizi: TRB1 Bölgesi İncelemesi. 5. *Irdc International Regional Development Conference*, 101-109.
- Finnie, R. (2004). Who moves? A logit model analysis of inter-provincial migration in Canada. *Applied Economics*, 36(16), 1759-1779. DOI: 10.1080/0003684042000191147
- Fromentin, V. (2013). The relationship between immigration and unemployment: The Case of France economic *Analysis and Policy*, 43(1), 51-66. [https://doi.org/10.1016/S0313-5926\(13\)50003-8](https://doi.org/10.1016/S0313-5926(13)50003-8)

- Ghatak, S. & Moore, T. (2007). Migration and the EU labour market: Granger causality tests on a panel VAR.
- Gross, D. M. (2004). Impact of immigrant workers on a regional labour market. *Applied Economics Letters*, 11(7), 405-408. <https://doi.org/10.1080/1350485042000248950>
- Hadri, K. (2000). Testing for stationarity in heterogeneous panel data. *The Econometrics Journal*, 3(2), 148-161.
- Im, K. S., Pesaran, M. H., & Shin, Y. (2003). Testing for unit roots in heterogeneous panels. *Journal of Econometrics*, 115(1), 53-74. [https://doi.org/10.1016/S0304-4076\(03\)00092-7](https://doi.org/10.1016/S0304-4076(03)00092-7)
- Jean, S., & Jiménez, M. (2011). The Unemployment impact of immigration in OECD countries. *European Journal of Political Economy*, 27(2), 241-256. <https://doi.org/10.1016/j.ejpoleco.2010.11.006>
- Köseoğlu, M., & Artan, G. Göç, İşsizlik ve gelir arasındaki ilişkilerin analizi: OECD ülkeleri örneği. *Uluslararası Ekonomi Ve Yenilik Dergisi*, 6(1), 61-81.
- Latif, E. (2015). The relationship between immigration and unemployment: Panel data evidence from Canada. *Economic Modelling*, 50, 162-167. <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2015.06.013>
- Levin, A., Lin, C. F., & Chu, C. S. J. (2002). Unit root tests in panel data: Asymptotic and finite-sample properties. *Journal of Econometrics*, 108(1), 1-24. [https://doi.org/10.1016/S0304-4076\(01\)00098-7](https://doi.org/10.1016/S0304-4076(01)00098-7)
- Longhi, S., Nijkamp, P., & Poot, J. (2006). The impact of immigration on the employment of natives in regional labour markets: A meta-analysis. <http://hdl.handle.net/10419/92077>
- Maddala, G. S., & Wu, S. (1999). A comparative study of unit root tests with panel data and a new simple test. *Oxford Bulletin of Economics and Statistics*, 61(S1), 631-652.
- Pesaran, M. H. & Yamagata, T., (2008). Testing slope homogeneity in large panels, *Journal of Econometrics*, 142, 50-93. <https://doi.org/10.1016/j.jeconom.2007.05.010>
- Şen, M. (2014). Trabzon'dan İstanbul'a göç edenlerin sosyo-ekonomik analizi. *Calisma Dünyası Dergisi*, 2(3).
- TÜİK, 2021. Türkiye istatistik kurumu. işgücü istatistikleri 2020. (<https://Data.Tuik.Gov.Tr/Bulten/Index?P=Isgucu-Istatistikleri-2020-37484>, Erişim Tarihi: 29/03/2021).
- TÜİK, 2020. Türkiye istatistik kurumu. Uluslararası göç istatistikleri 2019. (<https://Tuikweb.Tuik.Gov.Tr/Prehaberbultenleri.Do?Id=33709>, Erişim Tarihi: 29/03/2021).
- Westerlund, J. (2007). Testing for error correction in panel data. *oxford bulletin of economics and statistics*, 69(6), 709-748. doi: 10.1111/j.1468-0084.2007.00477.x
- Yakar, M. (2012). Türkiye'de iç göçlerin ilçelere göre mekânsal analizi: 1995-2000 dönemi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 9(1), 741-768.